

UDK 821.163.41.09-93-1
COBISS.SR-ID 225192972

ISSN 0350-2899. - God. 41, br. 2 (2016), str. 152-158.

PRIKAZ LEKARA U DEČJOJ POEZIJI

THE PORTRAYAL OF DOCTORS IN CHILDREN'S POETRY

Marija Mandić

DOM ZDRAVLJA SUBOTICA, SLUŽBA ZA SPECIJALISIČKO KONSULTATIVNU DELATNOST

Sažetak: Dečja književna umetnost, pored etičke, ima i estetsku vrednost, koja stimulatивно deluje na podizanje i zrenje mladih naraštaja. Prikazi naše profesije u pesmama za decu itekako u sebi nose nenametljivu vaspitnu poruku o tome kako se lekar postaje, kako lekar radi, kako se odnosi prema lekaru i šta lekar u stvari jeste. Tako u pesmici Žakline Nine Suvajac, „Kad porasteš šta ćeš biti”, kaže se: „... da bi lekar mog'o biti, moraš dosta naučiti.” A o tome šta i kako lekari rade naši mališani se uče iz drugih pesmica, kao što su „Kad porastem”, Sretena Stančevića, gde se pesnik – dete pita: „Možda doktor ću biti...”, ili u svima dobro poznatoj pesmici „Miš je dobio grip”, Ljubivoja Ršumovića, gde „doktor pacijenta štipnu, pacijent nešto zucnu...”, što je veoma lep opis kliničkog pregleda pacijenta. U pesmici „Pera kao doktor”, čika-Jove Zmaja ide se korak dalje i lekar, osim dijagnoze, prognoze i preporuka za suzbijanja širenja zaraze, propisuje i terapiju: „Doktor sedi ukočen, sa ozbiljnim mirom...” Prikazano je takođe da ni doktoru nije lako, ali je opravdanost ovakvih „lekarskih” postupaka u pesmicama, sa stručnog stanovišta, veoma upitna. Tako u pesmici „Bolesnik na tri sprata”, Branka Čopića, na hitan poziv lekar odgovara: „Doći ću brzo, za jedan sat...”, a još je dramatičniji prikaz u pesmici „Miš je dobio grip” gde je bolesnik „prevalio put dugačak...” te je lekar ustanovio da „... nije ti ništa”, a zatim „... ga smaza”. U navedenim pesmama pesnici opisuju i uče, ili samo konstatuju činjenice, ostavljajući malim čitaocima mogućnost da sami izvuku neophodne zaključke i pouke. Na nama je da kao lekari svojim primerom na profesionalnom i privatnom planu ostavimo dobar utisak da bi se njihova svest o našoj profesiji razvila u pravom smeru jer će sigurno neko od njih jednog dana biti naš kolega.

Ključne reči: dečja književnost, lekar, doktor, poezija, umetnost.

Summery: If one bears in mind that children's literature as a spiritual discipline has ethic as well as aesthetic value, and acts in a stimulant manner on upbringing and maturation of younger generations, then it is clear that the quality of this art form shows itself in functional dimension of its content. And the portrayal of our profession in poems for children carries within itself a subtle educational message on how to become a doctor, how a physician works, how to behave towards a doctor and what a physician actually is. One poem emphasises the long and not so easy education that a physician needs to go through. Other poems teach what doctors do and how they work. Some poems are a nice portrayal of clinical examinations. Others go a step further and besides the diagnosis, prognosis and recommendations they also prescribe the therapy. It is also shown that it is not easy to reach the doctor, but the validity of such “medicinal” procedures, from a professional stand-point, is highly questionable. There are some quite dramatic displays (the doctor-cat eats the patient-mouse). What the poet attempted to convey and what consequences it has on our children's understanding of medical ethic could be further considered, but it surpasses the frames of this article. In most poems the poets describe and teach, or merely state the facts, leaving to the little readers to make their own conclusions and lessons. Those poems drive the children to think for themselves about life, about their attitudes and actions. It is up to us as physicians to make a good impression professionally and privately, to ensure that their attitude toward our profession develops in the right direction, because definitely some of them will be our colleagues some day.

Key words: children's literature, doctor, poetry, art

UVOD

Ako se ima u vidu činjenica da dečja književna umetnost, kao duhovna disciplina,

pored etičke ima i estetsku vrednost koja stimulatивно deluje na podizanje i zrenje mladih naraštaja, onda je jasno da se kvalitet ovog vida umetnosti iskazuje u funkcionalnoj dimenziji

Adresa autora: Marija Mandić, Dušana Petrovića, 8/13, 24000 Subotica, Srbija.

E-mail: marijadunav@yahoo.com

Rad primljen: 7.12. 2015. Rad prihvaćen: 2. 5. 2016. Elektronska verzija objavljena: 19. 8. 2016.

njenog sadržaja. A kvalitet neke umetnosti svakako zavisi i od samih umetnika, pesnika koji paze na kontinuirano postojanje pouke u književnosti za decu koje je evidentno u svim fazama njene ekspanzivne evolucije [1].

Kako književni kritičari vole da kažu da, ako sadržina književnog dela podstiče kreativnost dečjeg duha, razvija kod dece smisao i sklonost za lepo, podstiče voljne navike i druge pozitivne sklonosti duha, onda je sasvim nedvosmislena opravdanost njene utilitarnosti, u ovom slučaju poezije za decu (angažovana i društveno korisna, da promovira neke društvene vrednosti i izvlači pouke). Gledajući dečju poeziju iz ovog ugla veoma lako možemo shvatiti kolika je njena ogromna uloga u formiranju dečijeg mišljenja o samoj lekarskoj profesiji [2, 3].

Cilj ovog rada je upravo da shvatimo ove činjenice jer bi one najpre mogle uticati na odnos malog bolesnika prema svom lekaru, a kasnije i usmeriti dete u pubertetskoj dobi za izbor lekarske profesije kao svog životnog poziva.

METOD, MATERIJAL I DISKUSIJA

U radu su od najpoznatijih dečjih pesama srpske književnosti za decu, odabrane baš one koje u sebi spominju lekara i doktora obraćajući posebnu pažnju na to kako su oni opisani, u kom kontekstu, u kojim ulogama i odnosima sa drugima. U radu se nismo bavili pesmicama koje u sebi nose higijenske i zdravstvene poruke (kao što je pesma J. J. Zmaja „Kupanje”: „Ala mi je to divota kad se ko okupa! Što se ne bi kupali, voda nije skupa”) jer je to ipak tema *per se* [4].

U desetak pesama je šest pesnika na lep i perfidan način prikazalo lekara, njegov poziv, njegovu ličnost i ono što on u stvari jeste. Videćemo da prikazi naše profesije u pesmama za decu itekako u sebi nose nenametljivu vaspitnu poruku o tome kako se lekar postaje, kako lekar radi i kako se društvo odnosi prema lekaru. Kako bi bolje shvatili težinu i važnost reči njihovih pesama, ukratko ćemo se upoznati sa svakim od pesnika čije smo pesme obradili u ovom radu.

Čika-Jovan Jovanović Zmaj, i sam lekar, u svojoj pesmama opominje i uči, ili samo konstatuje mane i poroke ostavljajući malim čitaocima mogućnost da sami izvuku neophodne zaključke i pouke. Njegove pesme upućuju decu da sama razmišljaju o životu i svojim

postupcima. Dečije pesme čika-Jove Zmaja obuhvataju celo detinjstvo, od kolevke do dečastva, sa svim onim što pripada dečjem svetu: igrama i igračkama, životinjama, odnosom prema odraslima itd. Njegove pesme za decu imaju pre svega vaspitnu funkciju: zadatak ovih dečjih pesama je da dete uvede u probleme sveta i života na jednostavan i pristupačan način, kroz zgodne situacije, dobro odabranim „junacima”, vedrim tonom, toplom ljubavlju. Kroz svoju liriku čika-Jova Zmaj usrećio je, vaspitao i odgajao generacije mališana, pa tako i generacije lekara, a možda baš i neke od nas koji čitamo ovaj rad. U radu je obrađena njegova pesma „Pera kao doktor” (slika 1) [5].

„Jedan ciklus poezije za decu – od Zmaja do Ršumovića – završen je, i to slavno. Novi počinje od Ršumovića, a završiće se pesnicima koji još nisu rođeni”, napisao je Duško Radović u *Antologiji srpske poezije za decu*. Uz njegovo stvaralaštvo rasle su generacije klinaca i klinceza, učeći se životnoj mudrosti kroz pesmu i šalu. Njegove pesme ušle su u udžbenike. Ršumovićeve priče, fazine i fore zavolela su mnoga deca, jer ih brani, jer ih voli, jer nije zaboravio kako je to biti dete. Pored svega, pridaje mu se titula najvećeg srpskog borca za dečija prava. Njegove pesme koje smo obradili u ovom radu su: „Miš je dobio grip” (slika 6), „Zmaj” (slika 10), „Slučaj sa levom zoknom” (slika 7), „Kerefeke” (slika 2) [6, 7].

Duško Radović je bio pesnik, pisac, novinar, aforističar i TV urednik. Pisao je pesme, priče, humoreske, aforizme, scenarije za igrane i dokumentarne filmove. Ipak, u svom radu i stvaranju najviše se bavio pisanjem za decu. Dečji pesnici pre Duška Radovića pisali su pesme u kojima je, takođe, bilo vedrine, igre reči, lake melodije i pamtljivog sadržaja, ali sa uočljivom namerom pesnika da se deca pouče šta je dobro, šta treba voleti i negovati, a čega se treba čuvati. Radović je prvi u savremenoj srpskoj poeziji koji je pesmu oslobodio tog idejnog „pritiska” na dečji svet i umesto toga ponudio neozbiljnosti, zabavu, čist smeh, „ludu” igru rečima, izokrenut smisao pevanja. U izučavanju prikaz lekara u dečjoj poeziji obradili smo njegovu pesmicu „Da li mi verujete” koja upravo odiše humorom kao i druge njegove pesme (slika 3) [8, 9].

Branko Ćopić je pored sveg svog književnog opusa cenjen i kao dečji pisac, prvenstveno zahvaljujući živoj mašti i daru za spretno uobličavanje svojih posmatranja, ali i nesumnjivom humorističkom talentu. „Bolesnik

na tri sprata" je njegova pesma koja je obrađena u ovom radu. (slika 9.) [10, 11].

Žaklina Ninna Suvajac i Sreten Stančević su savremeni pesnici za decu čije smo pesme „Kad porasteš, šta ćeš biti" (slika 5), „Kad porastem" (slika 4) i „Mami junak" (slika 8), u kojima se spominje naša profesija, takođe obradili [12, 13, 14].

Slika 1. „Pera kao doktor", J. J. Zmaj.
Image 1. "Pera kao doktor", J. J. Zmaj.

PERA KAO DOKTOR

Gospodine doktore,
Zvala sam vas amo,
Lutka mi je bolesna,
Gledajte je samo.

Pipnite joj obraze,
Pipnite joj čelo,
Meni se bar čini,
Užasno je vrelo!"

Doktor sedi ukočen
Sa ozbiljnim mirom,
Pipa bilo lutkino,
Pa drma šeširo

"Influenca velika,
Al umreti neće,
Nemojte je ljubiti
Da na vas ne predje.

Lek ću joj prepisati,
Prašak svakog sata,
Uz to nek je protrlja
Vaša baba Nata.

Limunadu pravite
U velikim čašama,
Ako joj se ne pije,
Popiću je s vama."

(Jovan Jovanović Zmaj)

U pesmici Žakline Ninne Suvajac, „Kad porasteš šta ćeš biti", kaže se: „Znaj učitelj ili lekar, nije isto što i pekar. Da bi lekar mog'o biti, moraš dosta naučiti." Stavlja se nota na dugo i ne tako lako obrazovanje koje lekar mora da prođe. Da doktor nije bilo ko i da nije „tamo neki zvekan", lepo nam je opisano u pesmici „Kerefeke" Ljubivoja Ršumovića: " Kad se razboli kerefeke ima li joj leka, postoji li doktor Kerefekan, ili kerefeke mora u samoći da čeka, da bi je lečio bilo koji zvekan" Znači doktor ne samo da zna da leči nego je i drug i društvo za samoću... Nije li nam ovo često itekako vidljivo u našim ambulancama?

Slika 2. „Kerefeke", Ljubivoje Ršumović.
Image 2. „Kerefeke", Ljubivoje Ršumović.

KEREFEKE

Ja znam neke vrlo čudne kerefeke
Jedne su oštre kao iglice smreke
Druge su crne kao ugalj iz Kreke
A treće su veoma retke

Ne znam imaju li kerefeke pretke
Babe kerefeke i dede kerefeke
Imaju li strine ujne i tetke
Ili predstavljaju izuzetke

Kad se razboli kerefeke ima li joj leka
Postoji li doktor Kerefekan
Ili kerefeke mora u samoći da čeka
Da bi je lečio bilo koji zvekan

Vole li kerefeke da piju mleka
Ili piju samo vodu iz reke
Postoji li jedna vrhovna kerefeke
Kuju slušaju ostale kerefeke

Ja znam neke vrlo čudne kerefeke
Koje ne predstavljaju nikakvu pretnju
One su dobre korisne i nežno meke
Naročito kad ih deca izvode u šetnju

(Ljubivoje Ršumović)

Slika 3. „Da li mi verujete”, Duško Radović.
Image 3. „Da li mi verujete”, Duško Radović.

DA LI MI VERUJETE

Umivao se jedan dečak
svakoga dana bez prestanka,
pa su mu uši rasle, porasle,
pa mu je koža postala tanka.
– Da li mi verujete?
Majka je stalno vikala „dosta“
al' on je hteo, on je hteo...
Umivao se svakog dana
pa se odjednom razboleo.
– Da li mi verujete?
Došao jedan lekar strog
pa kaze:
– Tako mi prsluka mog,
voda je kriva,
– zabranjujem mu da se umiva
– Da li mi verujete?

(Duško Radović)

Slika 4. „Kad porastem”, Sreten Stančević.
Image 4. „Kad porastem”, Sreten Stančević.

KAD PORASTEM

Možda krojač ću biti,
lepa odela za ljude šiti,
il' građevinar, neću kriti,
pa s mešalicom temelje liti.

Možda doktor ću biti,
lečit' ljude i rane im viti,
il' pekar ko čika Marko
pa burek fin jest' jutro svako.

Možda pilot ću biti,
ko ptica s avionom leteti,
il' kapetan pravoga broda,
i plovit' preko velikih voda.

Il bit' ću hrabri policajac,
il' u cirkusu smešni pajac,
a sad odoh se malo igrati.
pa i drugare za savet ću pitati.

(Sreten Stančević)

Slika 5. „Kad porasteš, šta ćeš biti”, Žaklina Ninna
Suvajac.

Image 5. „Kad porasteš, šta ćeš biti”, Žaklina
Ninna Suvajac.

KAD PORASTEŠ ŠTA ĆEŠ BITI

Kad porasteš šta ćeš biti,
moraš jednom odlučiti.

Znaj učitelj ili lekar,
nije isto što i pekar.
Da bi lekar mog'o biti,
moraš dosta naučiti.

Učitelji puno znaju,
zato deci znanje daju.
Pekar ranom zorom rani,
da nas hlebom sve nahrani.

Zanimanja raznih ima,
ali znanje, treba svima.
Zato, ako dobro učiš,
ti ćeš lako da odlučiš.

(Žaklina Ninna Suvajac)

O tome šta i kako lekari rade, naši mališani se uče iz drugih pesmica kao što su „Kad porastem”, Sretena Stančevića gde se pesnik – dete pita: „Možda doktor ću biti, lečit' ljude i rane im viti,” ili u svima dobro poznatoj pesmici „Miš je dobio grip”, Ljubivoja Ršumovića, gde „doktor pacijenta štipnu, pacijent nešto zucnu, doktor mu leđa pipnu, zatim ga u čelo kucnu”, što je veoma lep opis kliničkog pregleda pacijenta. U pesmici „Pera kao doktor”, čika-Jove Zmaja, ide se korak dalje i lekar, osim dijagnoze, prognoze i preporuka za suzbijanja širenja zaraze, propisuje i terapiju: „doktor sedi ukočen, sa ozbiljnim mirom, pipa bilo lutkino, pa drma šeširom. 'Influenca velika, al' umreti neće, nemojte je ljubiti, da na vas ne predje. Lek ću joj prepisati, prašak svakog sata, uz to nek' je protrlja vaša baba Nata”.

Da su lekari obično ozbiljni i strogi (bar u dečijoj poeziji), možemo videti i u pesmici „Da li mi verujete”, Duška Radovića, u kojoj stičemo utisak da se verodostojnost nečega meri u odnosu na ono šta kaže lekar. „Došao jedan lekar strog pa kaže: Tako mi prsluka mog, voda je kriva, zabranjujem mu da se umiva. Da li mi verujete?” Na ovaj način se stvara slika autoriteta koju jedan lekar sa sobom nosi jer, ako lekar nešto kaže, onda to MORA biti istina...

Slika 6. „Miš je dobio grip”, Ljubivoje Ršumović.
Image 6. „Miš je dobio grip”, Ljubivoje Ršumović.

MIŠ JE DOBIO GRIP

**Miš je dobio grip
Pa je seo u džip
I prevalio put dugačak
Da ga pregleda dr mačak.**

**Doktor pacijenta štipnu
Pacijent nešto zucnu
Doktor mu leđa pipnu
Zatim ga u čelo kucnu**

**Sa moje tačke gledišta
Nije ti ništa**

**To kaza
Pa ga smaza**

(Ljubivoje Ršumović)

Još jedan veoma ozbiljan slučaj u kome je lekar morao intervenisati, ovog puta kao kliničar i hirurga, desio se maloj Vesni u pesmici Ljubivoja Ršumovića „Slučaj sa levom zoknom”: „A kada se probudila devojka po imenu Vesna i videla da je osvanuo četvrtak po kalendaru, rekla je majci da joj je Zokna bolesna i mora da je vodi Levom lekaru, a čika doktor je rekao da je to obična kijavica od promaje koja kroz šupljinu šeta, zatim je uzeo iglu i konac umesto šprica i dao Zokni injekciju tamo gde viri peta”. Osim postavljanja dijagnoze I, kako bi u stručnim lekarskim krugovima rekli, male hirurške intervencije, dete se ovde upoznaje i sa alatima koje koriste lekari kao što su špric, injekcija, igla.

I, koliko god lekari pomagali malim pacijentima, kod njih postoji kao neki „urođeni” strah od lekara koji se provlači i kroz dečije pesmice bez potrebe za bližim objašnjavanjem zašto je to tako. Mamin junak u istoimenoj pesmi Sretena Stančeva „ne boji se čak ni mraka, kad svetlo mu upali baka, ni lekaru kad s mamom pođe, nit' zubara kad i tata dođe.” Da li ovo znači da je strašnije ići kod zubara nego kod lekara, najverovatnije odlučuje ipak svako dete za sebe.

Slika 7. „Slučaj sa levom zoknom”, Ljubivoje Ršumović.

Image 7. „Slučaj sa levom zoknom”, Ljubivoje Ršumović.

SLUČAJ SA LEVOM ZOKNOM

**Jutros kada je zora zakucala na okna
I dan rasprostro svoje belo platno
Jedna čarapa po imenu Leva Zokna
Doživela je nešto neverovatno**

**Baš u trenutku kada je otvorila oči
U svojoj udobnoj cipeli ispod kreveta
Neko veoma uplašen cijuknu i skoči
Iz jedne rupe na vrhu gde stoji peta**

**Neko tajanstven i brz neko siv
Kao puding od magle kao kiša na oknu
Neko veoma drzak i veoma zbog toga kriv
Što je bezdušno progrizao usnulu Zoknu**

**A kada se probudila devojka po imenu Vesna
I videla da je osvanuo četvrtak po kalendaru
Rekla je majci da joj je Zokna bolesna
I mora da je vodi Levom lekaru**

**A čika doktor je rekao da je to obična kijavica
Od promaje koja kroz šupljinu šeta
Zatim je uzeo iglu i konac umesto šprica
I dao Zokni injekciju tamo gde viri peta**

(Ljubivoje Ršumović)

Prikazano je takođe da ni do doktora nije lako doći, bez obzira koliko bolesnici smatrali da im lekar hitno treba. Tako u pesmici „Bolesnik na tri sprata”, Branka Ćopića, na hitan poziv, lekar odgovara: “Doći ću brzo, za jedan sat, kažite samo, na koji sprat?” Opravdanost ovakvih „lekarskih” postupaka u pesmicama, sa stručnog stanovišta, veoma je upitna. Još je dramatičniji prikaz u pesmici „Miš je dobio grip”, gde je bolesnik „prevalio put dugačak, da ga pregleda doktor mačak”, te je nakon pregleda lekar ustanovio da “sa moje tačke gledišta, nije ti ništa”, a zatim „to kaza, pa ga smaza”. O tome šta je pesnik ovim postupkom mačka hteo da nam kaže i kakve to ima posledice na shvatanje lekarske profesije naše dece dalo bi se još razmatrati, ali to prevazilazi okvire ovog rada.

Slika 8. „Mamin junak”, Sreten Stančev.
Image 8. „Mamin junak”, Sreten Stančev.

MAMIN JUNAK

On se ni vuka ne boji,
u bojanki kada ga boji,
ni velike zmije šarene,
kad hrabro je crtati krene.

Ne boji se ni papirnog zmaja,
kupljenog još prošloga maja,
ni velikog strašnoga lava,
na slici što čvrsto spava.

Ne boji se ni mačke kad skoči,
uvek kad zatvori oči,
ni zvuka iz strašnoga filma,
uši kad začepi prstima.

Ne boji se čak ni mraka,
kad svetlo mu upali Baka,
ni lekara kad s Mamom pođe,
nit' zubara kad i Tata dođe.

A junak kad pođe na spavanje,
lepo svoje male stvari složi,
i uzviknu: sutra u pobede nove!
a časno oružje u kutiju odloži.

(Sreten Stančević)

Videli smo da je kroz dečiju poeziju mnogo toga moguće reći o lekrskoj profesiji, pa čak i o onim manje lepim stvarima. Tako je u pesmici „Zmaj”, Ljubivoja Ršumovića, opisan čak i slučaj mrtvozorstva i postmortem dijagnostike. Kolika li samo mora biti vešta ruka pesnika da deci na prihvatljiv način opiše tužan kraj glavnog junaka zmaja, kao što je to uradio Ršumović: „Ceo Srem se najednom prepao, jer Zmaj je kosio, kosio i kosio, i kosio, dok nije krepao ... Sad Sremcima lice od kreča belje, a lekar gundā, uz vidnu tremu: 'Srce mu je puklo od želje da bude najbolji kosac u Sremu!'” Ujedno je ovde opisan i momenat kada lekar treba da saopšti lošu vest okupljenima, on gundā i ima tremu, pokazujući kako je i to jedna teška obaveza svakog lekara. Da li je ovaj Zmaj dobio infarkt, insult, disekciju aorte ili nešto slično, s obzirom

na opisan tok i ishod bolesti, na nama je da zaključimo.

Slika 9. „Bolesnik na tri sprata”, Branko Ćopić.
Image 9. „Bolesnik na tri sprata”, Branko Ćopić.

BOLESNIK NA TRI SPRATA

Našega staroga doktora Jana
telefon zove s Kalemegdana:
- "Doktore dragi, hitno je vrlo,
imamo gosta, boli ga grlo!"
"Imate gosta?
Da nije stranac?"
"Pravo ste rekli. Jest.
Afrikanac!"
"Doći ću brzo, za jedan sat
kažite samo, na koji sprat?"
"Na kome spratu? Teško je reći,
boli ga čitav - drugi i treći!"
Čudom se čudi naš doktor Jan:
Kakav bolesnik? Je l' trospratan?!"
"Doktore, jeste, to nije varka,
zovemo, znate, iz zoo-parka.
žirafu jednu boli nam vrat,
a to je - drugi i treći sprat!"

(Branko Ćopić)

ZAKLJUČAK

U navedenim pesmama pesnici opisuju i uče, ili samo konstatuju činjenice, ostavljajući malim čitaocima mogućnost da sami izvuku neophodne zaključke i pouke. Takve pesme upućuju decu da sama razmišljaju o životu, i svojim postupcima i stavovima. Na nama je da kao lekari svojim primerom na profesionalnom i privatnom planu ostavimo dobar utisak da bi se njihova svest o našoj profesiji razvila u pravom smeru jer će sigurno neko od njih jednog dana biti naš kolega.

SLIKA 10. „Zmaj”, Ljubivoje Ršumović.
Image 10. „Zmaj”, Ljubivoje Ršumović.

ZMAJ

**Jedne se jeseni čudo dogodilo,
Srem se počeo rodom ponositi,
Suncokret rodio, žito rodilo,
Sve jedro, zrelo, treba kositi.**

**A Sremcima se baš nije radilo
Pa udarili u svadbe i piće,
Starima rintanje već dosadilo
A lenjost ušla u mladice.**

**Zaržali srpovi sjajni,
Jer sremske ruke lete čašama,
Kose miruju, čute kombajni,
A jesen tutnji kao šašava.**

**Pitaju Sremci: "Šta da se radi?"
Jedan drugoga gletkaju kradom,
Vreba ih strašna avet gladi
A niko da se progne za radom.**

**Tad jedan Zmaj, snažan, bez premca,
Dođe, pa reče: "SVE ČU SRADITI,
PRIZNAJTE ME SAMO ZA SREMCA,
ŽELIM U SREMU KUĆU GRADITI!"**

**"O, NEK TI KUĆA ŠTO PRE NIKNE!"
Rekoše Sremci i smeh se prosu.
A Zmaj, radostan, skoči, pa vikne:
"DAJTE MI SVOJU NAJBOLJU KOSU."**

**Košulju razdrljio, noge obosio,
Ceo Srem se najednom prepao,
Jer Zmaj je kosio, kosio i kosio,
I kosio, dok nije krepao ...**

**Sad Sremcima lice od kreča belje,
A lekar gunđa, uz vidnu tremu:
"SRCE MU JE PUKLO OD ŽELJE
DA BUDE NAJBOLJI KOSAC U SREMU!"**

**Da se ne bi dizala prašina
Sad Zmajovo ime gordo nosi
Fabrika poljoprivrednih mašina
Na Bežanijskoj kosi.**

(Ljubivoje Ršumović)

LITERATURA

1. Milinković M. Lepota pouke u književnosti za decu. Dostupno na: http://www.zmajevedecjeigre.org.rs/detinjstvo/br4_99/lepota.html
2. Utilitarizam dostupno na: http://www.vokabular.org/forum/index.php?topic=393.2.0;prev_next=next
3. Utilitarizam. Dostupno na: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Utilitarizam>
4. Jovanovic S. U potrazi za (izgubljenom) poukom. Dostupno na: http://www.zmajevedecjeigre.org.rs/detinjstvo/br4_99/potruga.html
5. J. J. Zmaj. Riznica pesama za decu, Beoknjiga i Koloseum, Beograd, 2007.
6. Radović D. Antologija srpske poezije za decu. Dostupno na: <http://riznicasrpska.net/knjizevnost/index.php?topic=735.0;wap2>
7. Poezija Ljubivoja Ršumovića. Dostupno na: <https://marijajakovljev.files.wordpress.com/2013/01/ljubivoje-rsumovic-poezija.pdf>
8. Biografija Duška Radovića. Dostupno na: <http://opusteno.rs/biografije-poznatih-f151/biografija-pisac-dusan-dusko-radovic-t23568.html>
9. Radović D. Da li mi verujete. Dostupno na: <http://www.prelepapoezija.com/tag/da-li-mi-verujete-dusko-radovic/>
10. Biografija Branko Čopić. Dostupno na: <http://www.digitalizacija.ns.rs/lat/branko-copic/tab-os-biografija>
11. Čopić B. Bolesnik na tri sprata. dostupno na: <http://www.zadecu.com/Pesme/bolesnik-na-tri-sprata.php>
12. Stevančević S. Mamin junak. Dostupno na: <http://decjpesme.com/mamin-junak-sreten-stancevic/>
13. Stevančević S. Kad porastem. Dostupno na <http://www.orfejsu.com/kad-porastem-sreten-stancevic/>
14. Suvajac Ž. Kad porasteš, šta ćeš biti. Dostupno na <http://www.zadecu.com/Pesme/kad-porastes-sta-ces-bit>